

Nordiska samarbetskommittén

Nyhetsbrev # mars 2019

Innehåll

Valet till EU- Parlamentet 26 maj 2019

Valet till EU- Parlamentet genomförs samma dag i alla unionens länder men varje land bestämmer själv hur detta val ska organiseras. AGE Platforme Europe har inför valet gjort en extra satsning på att engagera medlemsorganisationerna i olika val aktiviteter. I år är det många som anser att valet är särskilt viktigt mot bakgrund av vad som händer i många EU länder. AGE lyfter också fram att makten för EU- Parlamentet har ökat över åren. Det har förvandlats från en mer konsultativ församling till ett riktigt parlament med lagstiftningsmakt. Följande punkter kan sammanfatta denna makt.

- Lagstiftningen i form av direktiv och förordningar
- Budgetmakt. Budgeten beslutas gemensamt av parlamentet och Ministerrådet
- Tillsynsmakt. Parlamentet utövar tillsyn över alla EU:s institutioner. Det kan godkänna eller avvisa nomineringar av kommissionärer och i slutändan få hela kommissionen att avgå.
- Egna resolutioner, där man efterfrågar särskilda lagstiftningsinsatser eller tar ställning i frågor där parlamentet inte har beslutanderätt. Dessa ställningstaganden har i första hand betydelse för att markera parlamentets inställning.

Många av de beslut som fattas av EU, gäller såväl ministerråd som parlament, har betydelse för de nationella parlamenten. Varje land i EU och även länder med särskilda avtal med unionen, måste ta hänsyn till vad EU beslutat om och anpassa sin lagstiftning efter detta.

Varför är valet särskilt viktigt i detta år. Samtidigt med den ökande makten för parlamentet, skärps också den politiska konflikten. Högernationalistiska krafter vill beskära den positiva roll EU kan spela för att skapa mer jämlika villkor inom och mellan nationerna i unionen. EU är inte längre endast en marknad för varor, tjänster, arbetskraft och kapital, utan strävar även efter att förbättra levnadsvillkoren för invånarna i unionen. Grunden för det nya samarbetet benämns den sociala pelaren. Denna syftar inte till att ersätta medlemsländernas olika system för social välfärd. Tanken är istället att länderna, genom årliga jämförelser med varandra, ska utveckla och förbättra medborgarnas sociala trygghet.

AGE verktyg för det europeiska valet- några verktyg och tips för att engagemanget i valet

AGE har utarbetat "Toolkit for the European Elections 2019". Finns att hämta på deras hemsida. Som en del i detta kit finns ett underlag med sju punkter inför EU-valet

Underlag inför EU-valet 26 maj

AGE Platforme Europe är en paraplyorganisation som samlar fler än 140 nationella organisationer av äldre. Inför valet till EU Parlamentet lyfter den fram sju mål som är särskilt viktiga för oss pensionärer och som är aktuella på EU-nivå. Där utöver finns naturligtvis på nationell nivå andra viktiga frågor. Det finns dock ett stort värde i att vi kan gå samman i hela EU och peka ut områden som har betydelse för äldre personer. Vi kan kräva besked av kandidaterna i valet hur de ser på dessa områden och på deras ambitioner att arbeta för dem.

Nedan har jag översatt AGE Platformes mål och krav till svenska. Jag har tagit bort några krav för att anpassa underlaget lite bättre till nordiska förhållanden. AGE Platforme hänvisar också mycket mer till enskilda EU-direktiv och andra regelverk. Jag har tagit bort det mesta av det, för att det inte ska bli alltför tekniskt. Det viktiga bör vara att få reda på hur kandidaterna ser på hur EU ska medverka till mer åldersvänliga samhällen.

För mer information finns detta Manifesto for the European Elections 2019, i det ovan nämnda toolkit

- **Att förbättra äldres rättigheter genom att bekämpa ålderism och åldersdiskriminering.**

Det finns förslag till direktiv som omfattar likvärdig behandling av alla personer när det gäller varor och service. Vill du/ni verka för att ett sådant direktiv antas?

Vill du/ni bevaka att FN:s konvention om att förhindra all form av diskriminering av kvinnor och de satsningar på jämlikhet mellan könen som EU genomför, även omfattar äldre kvinnor? Om du/ni svarar ja, ge gärna exempel på vad du/ni vill göra inom området.

Kommer du/ni ge stöd till arbetet på FN nivå gällande en konvention eller liknande för att stärka äldre personers mänskliga rättigheter?

- **Att möjliggöra ett livslångt perspektiv på arbete och skapa arbetsmarknader som kan inkludera fler.**

Kan du/ni ge stöd till arbetet med direktiv och rekommendationer på EU nivå som gäller jämlikhet i arbetslivet för äldre personer och stöd för äldre vid arbetslöshet? Om du/ni svarar ja. Utveckla gärna svaret med att ange lite mer hur du/ni vill arbeta med frågan.

Vill du också stödja arbetet för regler inom EU, som stärker anhängvårdares och andra informella vårdare ställning, genom bland annat pensionsgarantier och försäkringsskydd? Kommer du/ni verka för att äldre personers kunskaper och färdigheter inom arbetslivet tas tillvara på ett bättre sätt än idag genom att bekämpa åldersdiskriminering i arbetsliv och yrkesutbildning/fortbildning? Ange gärna på vilket sätt nu/ni vill göra det.

- **Att verka för goda pensioner och inkomster för äldre kvinnor och män**

Vill du/ni medverka till att ett ramdirektiv för goda inkomster och pensioner antas av EU-Parlamentet?

Vill du/ ni medverka till en Europeisk Strategi för att minska könsskillnader i löner, karriärmöjligheter och pensioner?

Vill du/ ni se starkare skydd inom EU för att människor får ett gott socialt stöd i alla former av anställningar?

- **Att skydda rätten till att leva och bli äldre i värdighet genom personcentrerad hälsovård och äldreomsorg.**

Vill du/ ni medverka till att EU ställer krav på en god äldreomsorg där man lyfter fram grundläggande principer och kunskapsbaserade rekommendationer för äldreomsorg och stöd till äldre?

Ska EU ha särskild tillsyn över den privata sektorns roll inom äldreomsorg vad gäller kvalitet och privata kostnader för servicen? Bör EU kunna reglera denna växande marknad?

Vill du/ ni verka för att EU antar en Aktionsplan för att bekämpa vanvård/ vanskötsel av äldre inom vården och omsorgen?

Vill du/ ni också verka för att personalens och anhörigvårdarens villkor lyfts fram och förbättras genom initiativ av EU?

- **Att skapa förutsättningar för ett aktivt liv i hälsa för kvinnor och män i alla åldrar?**

Vill du/ ni stödja program och andra initiativ på EU-nivå för att främja äldres hälsa och välbefinnande? Ange på vilket sätt du/ ni ska verka för detta. Kan det inkludera extra medel från EU:s budget?

Ska EU ta någon form av initiativ för att bekämpa äldres ensamhet?

- **Att skapa förutsättningar för tillgänglighet till varor, boenden och service för äldre kvinnor och män**

Vill du/ ni medverka i arbetet med att stärka lagstiftning, initiativ och standardisering på EU nivå vad gäller tillgänglighet till ett allt mer digitaliserat samhälle?

Inom EU talas om en Silverekonomi och en strategi för denna för att utveckla tillgängliga och prisvärda produkter och service för att främja ett gott åldrande. Vill du/ni medverka i detta arbete? Vad bör EU utveckla i en sådan strategi?

Anser du/ ni att EU ska medverka till att anslå fondmedel för att utveckla åldersvänliga miljöer på lokal och regional nivå?

- **Att göra det möjligt för äldre medborgare att delta fullt ut i det sociala kulturella och demokratiska livet och att understödja livslångt lärande för att underlätta förutsättningarna att bli involverade i livets aspekter.**

Kommer du/ ni verka för att EU-Parlamentet blir en central plats för att diskutera frågor rörande likvärdiga rättigheter för alla åldrar och solidaritet mellan generationerna, genom att stödja de att det upprättas grupper med ansvar för dessa frågor? Vill du/ni kämpa mot ålderism i den politiska sfären och uppmuntra äldre personer att ställa upp som kandidater vid lokala, nationella och EU-val? Vill du/ ni verka för att EU tar initiativ att minska det digitala gapet mellan åldersgrupperna? Ange gärna på vilket sätt EU bör minska gapet?

Under våren kommer också en artikel publiceras om valet som är undertecknad av de organisationer inom NSK som verkar inom ett EU-land. I artikeln lyfter vi fram de ovan nämnda punkterna samt uppmanar väljarna att delta i valet.

Vad som är viktigt i våra kontakter är att vi inte ska nöja oss med allmänna ord och fraser om att kandidaterna kommer att arbeta för äldres rättigheter och välbefinnande. Genom de sju punkterna från AGE kan vi göra frågorna lite mer konkreta och lättare att följa upp vid en diskussion.

Mer om AGE

År 2019 kommer AGE uppmärksamma att begreppet, Ageism, Ålderism, fyller 50 år. År 1969 myntades detta begrepp av läkaren och författaren Robert Butler. Hans engagemang i äldre frågor började redan under utbildningen till läkare, där han reagerade mot lärarnas ringaktande attityd mot äldre personer. Han jämförde den med rasism och fann en passande jämförelse i ordet Ageism.

Som ett exempel på en aktivitet nämner AGE att den 29 april är det 10 årsjubileet för den Europeiska dagen "för solidaritet mellan generationerna". AGE lanserade denna dag år 2009. Mer information kan ni hitta på AGE hemsida www.age-platform.eu.

Möte med AGE Council

Den 11-12 april möts AGE Council för möte i Bryssel. Under förmiddagen kommer AGE tillsammans med organisationen COST Action ROSEnet- Reducing Old-age exclusion in Europe, arrangera ett seminarium som handlar om hur man handskas med äldres ensamhet i olika länder. Seminariet kommer att redovisa forskning, praktiskt lokalt arbete och nationell policy råkän om äldres ensamhet.

Efter seminariet inleds sedanvanliga mötesförhandlingar. En viktig fråga blir de stadgeförändringar som diskuteras mot bakgrund av BREXIT och viljan att ha organisationerna från Storbritannien kvar som medlemmar efter att landet lämnat unionen.

Norden och AGE

Den 28 februari möttes 16 representanter från sju pensionärsorganisationer för att diskutera hur vi ska se på arbetet i AGE. Mötet arrangerades på PRO:s kansli i Stockholm. Syfte var att försöka finna former för hur de nordiska organisationerna bättre ska samverka i AGE och vilka krav och önskemål vi har på organisationen. Särskilt inbjuden var också Ebbe Johansen, president i AGE och medlem i den danska organisationen Aeldre Sagen.

Bland organisationerna fanns samsyn om att medlemskapet i AGE Platform Europe har ett värde. Främst genom att hjälpa organisationerna att

- påverka politiker, andra beslutsfattare och opinionsbildare, samt
- bevaka EU-politiken och beslut som har betydelse för äldre.

Dessutom nämndes nyttan av att utbyta erfarenheter, jämförelser och praxis samt viljan att vara solidarisk i ett Europa där äldre lever under villkor som varierar enormt. De nordiska seniororganisationerna vill göra AGE mer medlemsorienterat.

För att AGE ska bli ett bättre stöd i vårt påverkansarbete krävs att det är vårt öga och öra i EU. När saker är på gång som spelar roll för seniorer ska vi i god tid informeras om hur vi bäst påverkar.

Stadgarna bör ändras så att fler har möjlighet att bli medlem i AGE.

En fråga som alltid tar stort utrymme när AGE samlas är organisationens ekonomi. Varje år ska cirka 150 000 euro in i medlemsavgifter och årligen saknas 15 000 – 20 000 euro. Det är också några organisationer som säger upp sitt medlemskap men nya tillkommer. NSK hjälper till att finansiera en del av AGE underskott, genom att vi betalar en solidarisk avgift. Även andra organisationer bidrar på detta sätt. Tyvärr gäller det inte alla, vissa undandrar sig sitt ansvar, menar vi. Det är rimligt att man vid betalningen tar hänsyn till organisationens betalningsförmåga.

Inget datum bestämdes för ett nytt möte men alla vara överens om behovet. Det fanns också en stor samsyn i frågan hur vi ser på AGE och hur vi vill att den ska utvecklas.

Följande organisationer var inbjudna:

Eläkeläiset / Pensionärerna

Eläkkeensaajien keskusliitto / Pensionstagarnas centralförbund

Faglige seniorer

Landsfelag pensjónista

Landssamband eldri borgara

Pensjonistforbundet

PRO, Pensionärernas riksorganisation

SKPF Pensionärerna

SPF Seniorerna

Svenska pensionärsförbundet

Ældre Sagen

Deltagarna vid vårt möte om AGE och Norden

Tillsammans mot ensamhet

Hösten 2018 beviljade Sveriges regering drygt 2 miljoner till PRO, "SKPF pensionärerna" och "SPF Seniorerna" för ett projekt med syfte att minska äldres ofrivilliga ensamhet. Projektet pågick under hösten. Följande genomfördes under projekttiden.

- Utrett förutsättningar för en stödtelefon för äldre personer
- Utbildat 150 ambassadörer som ska stödja och sprida arbetet i våra län/ regioner till den lokala nivån.
- Fem utbildningskonferenser arrangerades.
- Producerat ett studiematerial för uppsökande verksamhet och andra aktiviteter för att nå äldre som upplever sig vara ensamma
- Vi har lagt en god grund för fortsatt arbete

Vi ska nu ansöka om fortsatt medel för projektet. Pröva olika former av verksamhet för att nå dem som upplever sig vara ofrivilligt ensamma. Bygga upp ett nätverk av dem som är ambassadörer i vårt projekt. Vi har också tagit del av en del insatser som görs i andra nordiska länder och vi tror att vi tillsammans skulle kunna utveckla goda nya verksamheter i vår kamp mot ensamhet. Om ni är intresserade att medverka i projektet på något sätt, får ni gärna vända er till mig, guy.loov@pro.se med frågor eller idéer om hur ni skulle kunna vara med. Det skulle vara inspirerande om vi kunde gå ut med information om att i Norden går vi nu ut Tillsammans mot ensamhet.

Studiematerial
för uppsökande
verksamhet

Tillsammans mot ensamhet

Så gör vi för att nå äldre som upplever ofrivillig ensamhet.

PRO **SKPF** **SENIORERNA**
pensionärerna

Möten 2019

Den 7- 8 maj träffas NSK i Norge för sitt årsmöte. Under vecka 44 arrangeras höst mötet i Finland

NSK

.är en samarbetskommitté mellan åtta pensionärsorganisationer i sex nordiska länder.

- Faglige Seniorer – Danmark
- Landsfelag Pensiúnista – Färöarna
- Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry/Pensionstagarnas Centralförbund PCF – Finland
- Landssamband eldri borgara, LEB – Island □ Pensjonistforbundet – Norge
- Eläkeläiset ry - Pensionärerna rf – Finland
- SKPF pensionärerna – Sverige
- PRO Pensionärernas Riksorganisation – Sverige

NSK:s medlemsorganisationer samarbetar till försvar för den nordiska välfärdsmodellen. Styrelsen för NSK leds av PROs ordförande *Christina Tallberg*.

NSK är också medlem AGE Platform Europe med ca 145 medlemsorganisationer. I AGE kallas NSK för The Nordic Older People's Organisation (NOPO). Christina Tallberg är ledamot av AGE Council/styrelse och *Jan Davidsen*, *Pensjonistforbundet* hennes ersättare. Samordnare för NS är Guy Lööv, som nås på mailadressen guy.loov@pro.se eller 070 29 30 319

